

Beleggen is er voor iedereen! (deel 2)

Beleggen is er voor iedereen! Dat moet u goed weten. Ik zal u in maar liefst 15 delen een wegwijs maken doorheen de fascinerende wereld van beleggen. Op het einde van deze speedcursus zal u zo op een comfortabele manier de beurs betreden. Leest u even mee? Vandaag hebben we het over kiezen van een aandeel m.b.v. fundamentele analyse en technische analyse.

Inleiding

Fundamentele analyse is meten hoe gezond een bedrijf is, wat het potentieel is en of u er niet te veel voor zal betalen. Dat laatste is het belangrijkste. Technische analyse bepaalt de in- en uitstapmomenten van aandelen, grondstoffen etc. Kijk vooral eerst naar het bedrijf en niet naar de beurskoers.

Fundamentele analyse

Er zijn verschillende methodes om aandelen te gaan waarderen. De bekendste is de koers-winstverhouding. Deze indiceert hoe lang het duurt voor een bedrijf uw investering heeft teruggewonnen. Het hangt dus erg nauw samen met de toestand waarin het bedrijf verkeert. Als de winst tegenvalt, kan de koers-winstverhouding fors gaan stijgen als de koers daar niet onder lijdt. Het aandeel is dan duurder geworden wat betreft de prijs voor de "financiële omstandigheden". Wat is nu duur en wat niet? Een k/w van 10 is laag. Dit is het geval voor beursjaren in slechte tijden waarin bedrijven hard onderuit gingen. Dan lijken sommige aandelen goedkoop, terwijl ze eigenlijk tot de duurste behoren op dat moment. Maar ook nu zijn er aandelen die erg goedkoop noteren (zoals Ageas). Een k/w van om en bij de 15 is normaal gewaardeerd voor goede beurstijden. Meer dan een k/w van 20 is duur. Maar als de winst explosief stijgt, dan is het weer een ander verhaal. U moet ook opletten met diepcyclische aandelen. Deze noteren soms tegen k/w's van 20 in goede beurstijden. Maar dit is normaal aangezien hun winst afhangt van economische toestand. Zo'n aandeel is dan goedkoop. Een k/w van 10 is in dit geval dan weer te duur. Maar de koers-winstverhouding op zijn geheel is relatief en is nooit met 100% zekerheid.

Een andere methode is de EBITDA. Dan zal men de winst voor belastingen, taxaties, betaalde rente en goodwill afstemmen op de schulden. Hoe lager deze is, des te gezonder de onderneming. Daarnaast is ook de EV/EBITDA een vaak gebruikte indicator. Hierbij stemt men de reële waarde van de onderneming af tegen de winst voor belastingen, taxaties, betaalde rente en goodwill. Ook hier geldt weer hoe lager hoe beter.

Het komt er dus op neer dat u altijd een bedrijf moet kopen op basis van de vooruitzichten (maak voor u zelf uit of deze haalbaar zijn en doe zelf een voorspelling en pas dit dan eventueel aan) omdat dit de indicatoren hevig kan doen veranderen. Indien de vooruitzichten te hoog gespannen zijn, dan kan het aandeel fors zakken in waarde. Maar meestal zal u vanzelfsprekend voor die vooruitzichten een hoge tol betaald hebben. Hoe lager de k/w, EV/EBITDA en EBITDA/SCHULDEN, hoe gezonder het bedrijf en hoe groter de kans op een goede aankoop. Dit is van toepassing voor zowel slechte als goede beursmomenten.

Ook de netto-liquiditeiten spelen een grote rol. Als een bedrijf beschikt over een netto-kaspositie die hoog ligt in verhouding met de koers van een aandeel en dit zal aantrekken of op een mooi niveau zal stabiliseren, dan kan het bedrijf zo investeren of dividenden uitkeren. Een bedrijf dat een kapitaalverhoging moet doen, zal klappen krijgen door de mogelijke verwatering. Een bedrijf dat een netto-kaspositie heeft, heeft dat niet of zal minder geld moeten ophalen.

Daarnaast kan u ook de boekwaarde p.a. aandeel gebruiken. Hoe hoger dit is in verhouding met de koers, hoe beter. Ook het rendement op eigen vermogen is maar beter hoog en verder haalbaar op de lange termijn. Als alle indicatoren goed zijn, kan u een aandeel kopen. Maar eerst even een kijkje nemen naar de technische analyse om een instapmoment te bepalen.

Technische analyse

Wat vele beleggers doen, is aandelen kopen als de beurs stijgt. Nooit doen! U moet namelijk altijd aandelen kopen als ze goedkoop staan en verkopen als ze duur zijn. Toch zijn de beleggers zich hier niet van bewust en doen ze meestal het omgekeerde. Als de beurs daalt, gooit iedereen z'n aandelen buiten met een minieme winst of een klein verlies. Dan kopen de professionele en gevorderde beleggers die aandelen gretig over. Als de aandelen dan weer stijgen, kopen de gewone beleggers opnieuw aandelen, maar dan komen ze een hele eind achter en proberen ze nog té dure aandelen te kopen om maar net op tijd op de kar te kunnen springen. Tegen de tijd dat de gewone beleggers zijn opgestapt aan fors hogere koersen, is het opnieuw aan de beurt van de professionelen en de gevorderden om hun aandelen op de top te verkopen. En wat doet de gewone belegger? Die springt opnieuw van de kar en stelt z'n verlies of minieme winst veilig. En zo gaat het maar verder. Conclusie: koop wanneer aandelen van een bedrijf dat het goed doet als de koers laag staat en niemand wil kopen, en verkoop het wanneer iedereen ze wil kopen. Ook als er slecht nieuws op komst is door externe factoren, wacht je beter af tot de markten minder volatieler worden om dan in te stappen. Deze theorie heb ik nog eens gegoten in een grafiek. De groene pijlen duiden de koopmomenten aan, de rode pijlen zijn de verkoopmomenten.

Ik weet dat je dit niet kan voorspellen voor de toekomst, maar alle marktomstandigheden zitten al meerdere malen in de koers verwerkt (denk maar aan crashes, resultaten..). En dan doen we aan technische analyse, maar geen uitgebreide analyse.

Als we de grafiek bekijken, stellen we vast dat de bovenste lijn, de lijn is waar de koers NIET door de geraakt. Er is dus een lijn dat als het ware een weerstand biedt voor de koers. Vandaar ook de naam *weerstandslijn*. De lijn waar de koers niet door kan, is in dit geval de € 37,30. De lijn waar de koers op kan terugvallen, heet de *steunlijn*. In dit geval de € 29,80. Maar de koers komt niet elke keer opnieuw naar de weerstand-of steunlijn. Daarom kan je ook patronen zien, waar je kan op inspelen om onderweg constant te profiteren van de stijgingen en dalingen.

De koers is de laatste tijd blijven schommelen tussen de € 37,30 en de € 34,60. Daartussen ligt een verschil van € 2,70 of 7,8%. Het kan dus handig zijn als de koers van een aandeel niet meer doorstijgt, om dan gebruik te maken van een lichte vorm van *traden* om zo meer gebruik te maken van stijgingen en dalingen. Op het einde van de rit zal je zo veel meer rendement opstrijken, dan als je gewoon bent blijven zitten.

Wat is *traden* of *daytrading* nu eigenlijk? *Daytrading* is het kopen en verkopen van effecten op de beurs om te profiteren van prijsfluctuaties tijdens de handelsdag. Alle openstaande posities worden gesloten voor het einde van de handelsdag, zodat er nabeurs geen risico's worden gelopen. Het zijn mensen die constant achter hun pc zitten om te kopen en verkopen. Alleen kapitaalcrachtige beleggers kunnen dit doen, anders lopen de kosten bij kleinere bedragen te hoog op. Maar voor mij is *traden* niet echt nuttig, tenzij de koers blijft schommelen, maar dan moeten er al grotere bedragen aan te pas komen. Voor mij is beleggen op de langere termijn. Maar sinds ik technische analyse begin te gebruiken, kan ik

zo beter mijn instapmomenten bepalen. Ik zal er nu dieper op ingaan. Dit niveau is voor de belegger al wat hoger en we bouwden in het boek dus stelselmatig op. Ik vertelde al dat er twee soorten analyses bestaan, waarbij de fundamentele analyse (met behulp van omzetcijfers, ebitda-marge etc.) bepaalt wat je koopt en de technische analyse (bijvoorbeeld dubbele top, hoofd en schouders) bepaalt wanneer je koopt. Daarnaast kan je technische analyse nog eens onderverdelen in twee categorieën namelijk visuele analyse en statistieke analyse. Visuele analyse is de grafiek bestuderen en er patronen in kunnen zien. Als we kijken naar deze grafiek zien we patronen. Indien er toppen en bodems worden gezet, kan dit aangeven of de koers zal dalen of stijgen.

Als de koers hogere, verdere toppen en bodems zet, zal de koers verder stijgen. Als de koers op een bepaald moment geen hogere, maar lagere toppen en bodems zet, zal de koers geleidelijk aan gaan dalen. De stijging is dan dus ten einde. Maar ook hier kan je van profiteren door put opties (verkooprechten) te kopen of een short positie in te nemen. Het komt er op neer dat de stijgende trend (evolutie) moet worden verder gezet, en dat kan alleen maar als de koers hogere toppen en bodems bereikt. Indien de koers die recente, behaalde top niet kan behalen, is dat een teken dat de trend verzwakt en dat we kunnen overgaan naar een downtrend (dalende trend). Het kan ook zijn dat als de koers verandert bij een weerstandslinje of steunlijn (is al ter sprake gekomen), een dubbele top of dubbele bodem kan worden gevormd. Die lijnen zullen dan ook moeilijker te doorbreken zijn. Later meer daarover. Je kan ook een horizontale lijn trekken van een oude top of bodem van het verleden naar de koers van het heden. Dat kan onderstaande grafiek tonen.

Zo'n lijn (in dit geval de lijn langs een vorige top) kan een weerstand of steun vormen voor de koers. Maar in het algemeen zal de koers hier wel doorheen breken. Een volgend stukje gaat over trendlijnen en trendkanalen. Een trendlijn is bij een stijgende trend langs de toppen van de koers; bij een dalende trend is dat langs de bodems van de koers. Als de koers in zo'n trend zit, kan je nog een tweede lijn tekenen die parallel is met de trendlijn. Een voorbeeld vind je hieronder.

Je koopt dus bij een stijgende trend op de onderste lijn en je verkoopt op de bovenste lijn. Bij een dalende trend is dat omgekeerd. Soms heb je ook te maken met extremen, die vermijd je beter bij het tekenen van een trendlijn. Soms kan je ook geen trendlijnen tekenen omdat de koers constant tussen twee koersen schommelt. Dan is dat een zijwaartse trend.

Trendlijnen zijn dus belangrijk. Maar wanneer kan je ze ook als belangrijk beschouwen? Wel, hoe langer de trendlijn bestaat (in tijdsduur), hoe krachtiger ze is en hoe langer ze zal kunnen standhouden. Je zal dan dus makkelijk je aan- en verkopen kunnen plannen. Hoe korter, hoe groter kans is dat de koers zal uitbreken of de trend zal veranderen. Tenslotte geldt dat wanneer de koers al vele malen op een steun of weerstand is gekomen, de trendlijnen krachtig genoeg zijn om de koers "tegen te houden". Ook bij het volume in een bepaalde trend kunnen feiten je opvallen. Zo is het dat de omzet (volume) hoger is bij stijgende koersen in een stijgende trend, dan dalende koersen in een stijgende trend. Bij een

dalende trend zijn de volumes kleiner van stijgende koersen, dan van dalende koersen in een dalende trend. Bij een uitbraak (als de koers door de weerstand of steun breekt), valt de koers in enkele dagen gewoonlijk terug op de weerstandslinje of steunlijn. Ook hier kunnen we dit waarnemen. Al is dat bij sommige momenten bijna nihil.

Ook hier is het te zien of de trendlijn sterk genoeg is en dus al lang “bestaat”. Als de koers naar boven uitbreekt in een stijgende trend, bevestigt en versterkt dit de trend. Als de koers naar beneden uitbreekt, is dit een teken dat de trend ten einde is. Soms gaat het ook om een paniecreactie zoals in midden oktober tijdens de fameuze salamicrash. Als het niet gaat om een paniecreactie, maar als er meer aan de hand is. Als je verlies boekt op een aandeel, future... kan je een stop-lossorder order plaatsen om verder verlies te voorkomen of om je positie te sluiten.

Indien de trend neerwaarts is moet je als belegger op zoek gaan naar koopkansen omdat de trend ooit wel weer zal keren door bepaalde omkeringspatronen (later meer daarover).

Als de trend opwaarts is moet je dan op zoek gaan naar verkoopkansen. Nog een belangrijk detail in verband met trends is dat je altijd moet handelen in de richting van de trend.

Nog een feit in verband met trendlijnen is dat de koers vaak na het uitbreken van een steile trendlijn terug naar de vorige top of bodem keert. Als er dan ook sprake is van dalende volumes, is dit een teken dat de trend ten einde is.

Nu gaan we over naar de patronen. Er zijn twee soorten patronen: omkeerpatronen en continueringpatronen. Omkeerpatronen melden dat de trend aan z'n einde is en zal omkeren in een uptrend of downtrend. Continueringpatronen geven aan dat de trend zich zal verder zetten. Bij deze patronen moet er wel altijd sprake zijn van een voorafgaande trend. Een voorbeeld van een omkeerpatroon is het hoofd en schouders. Bij een stijgende trend is dat de gewone versie. Bij een dalende trend is dat de omgekeerde hoofd en schouders. Wat betekent het nu precies? Wel, de schouders bij een stijgende trend zijn de lagere toppen aan weerszijden van de hoogste top. Het hoofd is dus de topkoers en ligt tussen de twee schouders (lagere top – topkoers- lagere top). De neklijn verbindt de dieptepunten (lagere toppen) die liggen aan weerszijden van de piekkoers bij stijgende trends. Een voorbeeld.

In dit voorbeeld zien we dus dat er twee toppen worden gevormd met een tussenliggende bodem. Als de koers door de neklijn breekt, betekent dit (in dit geval) een forse daling of het aandeel is voor een langere periode in een bearmarkt aanbeland. Als de koers door de neklijn opwaarts breekt, betekent dit een stijging die hevig kan zijn. Bij een dalende trend is dat de dus de hogere bodems met elkaar verbinden die aan weerszijden liggen van een lager bodem. De neklijnen moeten de koers ook rechts passeren. In het algemeen is er altijd sprake van dalende volumes. Wat nog vast staat, is dat het volume bij het hoofd lager is dan van de eerste schouder. Maar het volume van een hoofd is wel hoger dan van de tweede en laatste schouder. En het dalende volume wijst dus op een trendommekeer.

Daarnaast bestaat er ook nog de dubbele top of een dubbele bodem gevormd worden. Bij een dubbele top of bodem wordt – zoals de naam het al zegt - worden twee toppen of bodems gezet. Als de koers een top bereikt zal die daarna een daling inzetten, maar na die daling wordt er opnieuw eenzelfde top bereikt en zakt de koers opnieuw. Dat is dus een indicator dat er een dalende trend zit aan te komen. Bij een dubbele bodem bereikt de koers een bodem, stijgt daarna opnieuw een beetje, maar daalt dan terug tot dat zelfde bodemniveau om opnieuw hoger te gaan. De koers zal nu overgaan tot een stijgende trend.

Ook driehoeken zijn patronen in de TA. Het is een patroon waarbij toppen en bodems elkaar naderen in de vorm van een driehoek. Maar zijn driehoeken nu omkeringpatronen of continueringpatronen? Wel, in de TA maken we een onderscheid tussen kleine driehoeken (korte tijdsduur) en grote driehoeken (langere tijdsduur). Kleine driehoeken zijn continueringpatronen en grote zijn omkeringpatronen. Er bestaan dan ook nog eens verschillende soorten driehoeken: stijgende, dalende en symmetrische driehoeken. Bij stijgende driehoeken is de onderste lijn altijd positief. Bij dalende driehoeken is de bovenste lijn altijd negatief. En bij symmetrische driehoeken zijn de verkopers en kopers van het aandeel in evenwicht.

Enkele voorbeelden hoe ze er dus uitzien:

Eén ding wil ik toch zeker aankaarten en dat is dat de koersen voor het kruisen van de lijnen van de driehoeken al uit het patronen kunnen springen.

Er bestaan ook vlaggen en wimpels (de laatste patronen die ik zal bespreken). Die duiden op een "pauze". Het is een daling van de koers in een stijgende trend (ook in dalende trends komt dit voor), maar je moet niet meteen alarm slaan en al je aandelen de deur uitgooien. De trend zal zich namelijk verder zetten. Een wimpel is een klein, symmetrisch driehoekje. Een vlag is een klein trendkanaal dat tegen de trend ingaat. Een trendkanaal is het gebied tussen twee trendlijnen. Dat was de visuele analyse, nu is het tijd voor de statistieke analyse waar we met behulp van indicatoren onze instapmomenten zullen bepalen en trends die niet in de koers te zien zijn zien te "ontmaskeren". Er zijn verschillende soorten indicatoren. De MACD die achter de koers aanhult en waar je niet zo veel aan hebt en de Moving Average die eveneens achter de koers aanhult. Moving Average is de gemiddelde slotkoers van een aandeel over een periode die al verleden tijd is. De berekening luidt als volgt en wordt door de meeste websites die grafieken aanbieden (zoals Trivano) in de grafiek zelf verwerkt (je kan dit ook aanpassen). De meeste perioden die worden gebruikt, zijn de 20-daagse, de 50-daagse, de 100-daagse en de 200-daagse. Maar niet alle perioden passen even goed bij om het even welk aandeel, index, grondstof... Je moet dus een beetje zelf experimenteren. Er zijn ook indicatoren die vooruitlopen op de koers en die zijn een pak interessanter. Wanneer de Moving Average van de 20-daagse boven die van de 100-daagse

ligt, is het tijd om long te gaan. Een voorbeeld.

De MACD is een lijn die boven nul of eronder beweegt. Als de MACD het nulpunt naar boven kruist, koop je het best. Als de MACD het nulpunt naar beneden kruist, is het tijd om te verkopen.

Het komt er op neer dat Moving Averages bepalen of je long of short moet gaan.

Je hebt ook indicatoren die vooruitlopen op de koers. Enkele voorbeelden hiervan: de RSI en de Stochastics. De RSI zal ik uitgebreid uitleggen. De RSI (Relative Strength Index) bepaalt je instapmoment. De RSI ligt in theorie tussen de 0 en de 100. Er zijn drie zones: de koopzone, de neutrale zone en de verkoopzone. De koopzone ligt tussen de 0 en de 30, de neutrale tussen de 30 en de 70 en de verkoopzone tussen de 70 en de 100. We kunnen daarnaast nog eens vaststellen dat bij een "standaardtaandeel", het aandeel in een bearmarkt zit (dalende markt) wanneer de RSI in de zone tussen de 20 en de 30 of tussen de 55 en de 65 ligt. Dan moet je dus het best kopen. In een bullmarkt (stijgende markt) zijn de zones tussen de 40 en de 50 of tussen de 70 en de 80. Dan verkoop je dus het best. Deze zones kunnen bij ieder aandeel wel wat verschillen. Indien we volgens de "gewone" zones werken, koop je dus wanneer de RSI de 30-grens opwaarts doorbreekt en verkoop je wanneer de RSI de 70-grens neerwaarts doorbreekt. De RSI en de koers lopen dus vaak gelijk met elkaar. Maar er zijn ook waarschuwingssignalen of divergenties: positieve en negatieve. Positieve divergentie betekent dat de koers een lagere bodem neerzet dan de RSI met een hogere bodem. Dit betekent dat de downtrend ten einde is en we overschakelen naar een uptrend. Nu kan je call opties kopen of long gaan. Maar de trendlijn in de bodems van de RSI mogen wel niet worden gebroken. Bij negatieve divergentie zet de koers een hogere top neer dan de RSI, wat impliceert dat de koersbewegingen minder sterker worden. Als dat in een uptrend gebeurt, komt een toekomstige downtrend om de hoek gluren.

Zo de volgende delen zullen gaan over marktomstandigheden en wanneer u het best koopt of verkoopt.

Tot dan!

Dit artikel is geschreven door Hamish Maertens